

Az Olasz Neonatológiai Társaság (Societa Italiana di Neonatologia) ajánlása az Európai Neonatológiai és Perinatális Társaságok Uniója (Union of European Neonatal and Perinatal Societies) támogatásával

SZOPTATÁS és SARS-CoV-2 FERTŐZÉS

(Coronavirus Disease 2019 - COVID-19)

**Az Olasz Neonatológiai Társaság (Italian Society of Neonatology; SIN)
ideiglenes ajánlása**

Szerzők: Dr. Riccardo Davanzo, az Egészségügyi Minisztérium (MOH) Technical Panel on Breastfeeding (TAS) elnöke, és Prof. Fabio Mosca, az Italian Society of Neonatology (SIN) elnöke. Együttműködött Dr. Guido Moro, az AIBLUD (Human Milk Banking Association of Italy) elnöke, Dr. Fabrizio Sandri, a SIN titkára és Prof. Massimo Agosti, a SIN Breastfeeding Commission elnöke.

Figyelem

Kérjük, vegyék figyelembe, hogy a COVID-19 átvitelével kapcsolatos információ naponta bővül. Ezt a dokumentumot a 2020. február 27-én rendelkezésre álló tudományos adatok figyelembevételével készítették el. A megadott útmutatások a jövőben megváltozhatnak, ha további ismereteket szerzünk a SARS-CoV-2 járványról, annak perinatális terjedéséről és az újszülött SARS-CoV-2 fertőzés klinikai jellemzőiről.

Szójegyzék

Szeretnénk kifejezni a SARS-CoV-2 és a COVID-19 kifejezések ebben a dokumentumban használt jelentését. A SARS-CoV-2 kifejezés azt a vírusos kórokozót jelenti, amely SARS-ért felelős, más néven Vuhan nCoV-2019 koronavírus. A SARS kifejezés a Súlyos Akut Légzőszervi Szindróma rövidítése melyet a koronavírus 2 okoz. COVID-19 (Koronavírus Betegség-2019) a SARS-CoV-2 betegséget jelenti amelyet azonosítottak 2019 végén a Vuhan régióban, Kínában.

Bevezetés

A jelenleg terjedő járvány, amelyet 2019 végén egy új koronavírus okozott Vuhanban (Kína) (SARS-CoV-2) a klinikai és közegészségügyi kérdések mellett terhesség alatti fertőzéssel kapcsolatos kérdéseket, valamint a fertőzés esetleges átadásával kapcsolatos kérdéseket vet fel anyáról gyermekére a szülés előtt, közben és azután következő időszakban. Kétségek merülnek fel az anya és a gyermek együttes kezelésének biztonságosságával kapcsolatban és a szülés után és szoptatás alatt. Ezen kérdésekkel foglalkozik ez a dokumentum.

A jelenlegi ismeretek korlátai

- A SARS-CoV-2 vírus főként közeli kontaktus (0-2 méterig) útján terjed személyről személyre, és fertőzött személy esetében légzőszervi váladék (csepp formában) útján kerül átadódásra a fertőzött személy tüsszentése vagy köhögése során.
- Még nem tisztázott, milyen hatással lehet a SARS-CoV-2 fertőzés perinatális átadódása, melynek kimenetele inkább függ az anyai fertőzöttség súlyosságától és egyidejű szülészeti patológiától, mint magától a SARS-CoV-2 fertőzéstől, hasonlóan a múltbéli SARS-CoV-1 (Súlyos Akut Légzőszervi Szindróma) és MERS-CoV (Közel-keleti légúti koronavírus) vírusokhoz.
- Egy újszülöttkori SARS-CoV-2 fertőzés az anyától történő átadás következménye lehet légzőszervi úton a posztpartum időszakban, inkább, mint transzplacentárisan.

A közösséges koronavírusok általi légzőszervi fertőződés lehetősége újszülött korban ismert volt a SARS-CoV-2 vírus jelenlegi kitörése előtt is. Gyermekek egy csoportjáról szóló tanulmányt Zhu (2020) írta le, ahol a gyerekek anyjánál felmerült a COVID-19 gyanúja, légzőszervi tünetek az élet első hetében jelentkeztek és a tüdőgyulladás klinikai diagnózisát is megkapták. Azonban ezen újszülöttek garatmintáiból származó vírus RNS valós Idejű PCR tesztelése negatívnak bizonyult, tehát nem támasztják alá a SARS-CoV-2 kóroktant.

A szakirodalomban rendelkezésre álló kevés adat alapján a posztnatális SARS-CoV-2 fertőzés nem tűnik súlyosnak vagy akár tünetmentes is lehet ahhoz képest, ami idősebb korcsoportoknál történik.

A szoptatás védelme higiéniai intézkedésekkel kiegészítve

- A szoptatás és az anyatej használata védelmet nyújt mind az anya, mind a gyermek számára, és további családi, társadalmi és gazdasági előnyei vannak.
- Anyai SARS-CoV-2 fertőzés esetén az anyatejet nem tartjuk fertőzés-forrásnak a jelenlegi tudományos ismeretek alapján és a többi hasonló, ismert légzőszervi vírusos fertőzés jellegzetességei alapján.
- Mindazonáltal a jelenlegi SARS-CoV-2 járvány megköveteli, hogy a szoptatás támogatását a megfelelő egészségügyi és higiéniai megközelítéssel kapcsoljuk össze, megakadályozva a fertőzés terjedését fertőzött személyekkel való kontaktus és levegő útján (beleértve a fertőzött anyát is közvetlenül szülés után).
- Valószínű, bár még nem dokumentálták, hogy a szoptatott csecsemőknél specifikus SARS-CoV-2 antitestek adódnak át a fertőzött anya szervezetéből a betegség kialakulásától számított néhány napon belül, árnyalva a csecsemőkori fertőzés klinikai expresszióját.
- Az olyan megközelítés, mely az újszülött rutinszerű elválasztását foglalja magában a SARS-CoV-2 pozitív anyától káros hatással lehet az anya és a gyermek kapcsolatára és késő lehet a fertőzés megakadályozására irányuló beavatkozásként, ha a fertőzés átadása már a tünetmentes időszakban lezajlott.

Az anyáról gyermekekre való áttérjedés megakadályozására jelenleg rendelkezésre álló útmutatások

- Kínai Gyermekgyógyászati COVID-19 Munkacsoport. Orvosok (Wang, 2020, Quiao, 2020), akik a közelmúltban foglalkoztak a COVID-19 járvánnyal Kínában, a tápszeres vagy ha lehetséges, a donor anyatejes táplálást javasolják. A szerzők nem indokolják konkrétan ezt a választást. A kínai szakértők ajánlása feltehetően az óvatosság irányába hat, és nincs a fertőzés kockázatának általános összehasonlítására vonatkozó hivatkozás a szoptató és a nem szoptató csoportok között.
- UNICEF. Fontolóra sem veszi az anya és a gyermek szétválasztásának lehetőségét, és a szoptatás folytatását javasolja a higiéniai intézkedések párhuzamos bevezetésével, annak érdekében, hogy csökkentsük az esetleges SARS-CoV-2 fertőzés átadását anya és gyermeke között.
- Az amerikai Járvány megelőzési és Járványvédelmi Központ (Centers for Disease Control; CDC) (2020) szerint:
 - Ha az anya vizsgálat alatt áll vagy pozitív teszttel rendelkezik a SARS-CoV-2 tekintetében, akkor az első választási lehetőség az anya és a gyermek külön választása legyen. A szétválasztásnak, valamint a szoptatás nem megkezdésének, folytatásának vagy felfüggesztésének kockázatait és előnyeit meg kell osztani a családdal és az egészségügyi szakemberekkel.
 - Ha anyát és gyermekét együtt tartva kezelik és az anya szoptatja a gyermekét, a vírusos fertőzés terjedésének megakadályozására szolgáló szokásos intézkedéseknek a következőnek kell lenniük: kerülje a gyermek puszilgatását, óvja a felnőtt köhögésétől és légúti váladékaitól (viseljen maszkot szoptatás alatt és a babával való érintkezés idején) mossa meg a kezét különösképp szoptatás előtt, a látogatásokat függeszték fel.
 - Ha a gyermek kórházban marad az anyjával rooming-in ellátásban, akkor az anyától legalább 2 méterre elhelyezett bölcsőben aludjon.
- Az Olasz Országos Egészségügy Intézet (Istituto Superiore de Sanità; ISS). Tekintettel a jelenleg rendelkezésre álló tudományos információkra és az anyatej potenciális védőképességeire, úgy gondolják, hogy egy SARS-CoV-2 vagy COVID-19 fertőzés gyanúja alatt álló nőnél olyan klinikai körülmények között, amelyek megengedik és a nő vágya szerint járnak el a szoptatás támogatásában, a szoptatást el kell kezdeni/folytatni kell közvetlenül a mellből vagy lefejt anyatej használatával. A gyermekre való átterjedés kockázatának csökkentése érdekében olyan prevenciók alkalmazása javasolt, mint a kézhigiénia és az arcmaszk viselése szoptatás alatt az Olasz Egészségügyi Minisztérium (MOH) ajánlása alapján. Amennyiben az anyát és gyermeket ideiglenesen szeparálják, javasolt az anya támogatása a tejtermelés fenntartásában kézi vagy gépi fejtés mellett, a már megnevezett higiénés szabályok betartása mellett. Minden olyan egészségügyi dolgozónak és szakembernek, aki várandós nővel és újszülöttekkel kerül kapcsolatba, a preventív ajánlásokat érdemes betartania.

Lefejt anyatej használata

- Anya és csecsemő szétválasztása esetén az anyatej-helyettesítők automatikus használatát el kellene kerülni. Azoknak az anyáknak, akik a szoptatás megkezdését/folytatását szeretnék, támogatást kell adni, hogy fejjenek, hogy biztosítsák és fenntartsák a tejtermelődést.
- A lefejt anyatejet nem kell pasztörözni azelőtt, hogy a csecsemő megkapná, mivel még ha tartalmaz is SARS-CoV-2-t, akkor sem lesz átadója a fertőzésnek.
- SARS-CoV-2 pozitív anyától származó tej felhasználása az újszülött intenzív ellátásban (NICU-k) a specifikus protollokat követi.
- Súlyos anyai fertőzés esetén az anyatej fejése nem megfelelővé válhat és kerülése javasolt az anya általános állapota miatt.

Az anya és az újszülött kezelésére vonatkozó ideiglenes utasítások a SARS-CoV-2 járvány során.

A javaslatokat az 1. táblázat foglalja össze.

- Amikor csak lehetséges, az anya és a gyermek együttes elhelyezését kell előnyben részesíteni az interakció és a szoptatás megkezdésének megkönnyítése érdekében. Ez megvalósítható, ha egy korábban SARS-CoV-2 pozitívként azonosított anya tünetmentes vagy kevés a tünete vagy a gyógyulás útján van, vagy ha a tünetmentes vagy kevés tünetet mutató anya SARS-CoV-2 kivizsgálása folyamatban van.
- Ha az anyának súlyos légzőszervi tünetei vannak (láz, köhögéssel és légzési nehézségekkel küzd) anyát és gyermekét ideiglenesen szeparálni kell a laboratóriumi koronavírus teszt (RNA-PCR) elvégzésének ideje alatt. Amennyiben a teszt pozitív, anyát és gyermekét továbbra is szeparálni kell, amennyiben a teszt negatív, rooming-in elhelyezés alkalmazandó anya és gyermeke számára.
- A döntés a szeparáció vagy együtt tartás ügyében egyéni alapon kell eldőljön, az anya informált döntését, a kórházi logisztikai és lehetőleg a SARS-CoV-2 terjedésére vonatkozó lokális epidemiológiai helyzetet is figyelembe kell vennie.
- Ha a csecsemőt szeparálják az anyától, a lefejt anyatej használata javasolt, míg az anyatej pasztörözése nem.
- SARS-CoV-2 pozitív anya esetében mindig szigorú higiéniai intézkedéseket kell bevezetni, hogy megelőzzük az esetleges fertőzés átadást levegő vagy légúti váladékkal történő kontaktus útján. Az újszülöttet, más kórházi betegeket és az egészségügyi személyzetet így lehet védeni.
- A szoptatás összeegyeztethetőségét COVID-19 kezelésben szereplő gyógyszerekkel eseti alapon kell felmérni.

Az anya és az újszülött kezelésére vonatkozó ideiglenes utasítások a SARS-CoV-2 járvány során

Anya állapota	RNA-PCR tesztelés az anyán SARSCoV2-re garatmintát használva	RNA-PCR tesztelés a csecsemőn SARSCoV2-re garatmintát használva	Az anya izolálása	Az újszülött elhelyezése a kórházi tartózkodás során μ	Szoptatási tanácsadás	Preventív gyakorlatok az anya-gyermek átadás ellen Σ
Tünetmentes vagy kevés tünete van a SARS-CoV-2 pozitív anyának	Már megtörtént	IGEN	IGEN, egy elkülönített helyen a gyermekágyas osztályon	Rooming-in részlegen, de izolált és kijelölt részen a gyermekágyas osztályon	IGEN	IGEN
SARS-CoV-2 kevés tünetet mutató anya vizsgálat alatt	IGEN	Csak akkor, ha az anya eredménye pozitív	IGEN, izolált és kijelölt helyen a gyermekágyas osztályon az eredmények beérkezéséig	Rooming-in részlegen, de izolált és kijelölt részen a gyermekágyas osztályon az eredmények beérkezéséig	IGEN	IGEN
Anya légzőszervi fertőzés tüneteivel (láz, köhögés, váladékozás) pozitív SARS-CoV-2 teszttel vagy tesztelés alatt	IGEN vagy már folyamatban	Csak amennyiben az anyai teszt pozitív	IGEN, egy kijelölt helyen a gyermekágyas osztályon az eredmények beérkezéséig	Újszülött szeparálva az anyától legalább a laboratóriumi eredmények beérkezéséig. Egy kijelölt és izolált helyen van elhelyezve a Neonatológián (ha tünetmentes) vagy a NICU-n (ha a légzőszervi betegség fennáll)	NEM, lefejt anyatej használata. Ω Pasztörözés nem ajánlott.	IGEN

μ Továbbá megfelelő intézkedések az egészségügyi dolgozók védelmére, az olaszországi MOH indikációján mentén

Σ Szobában térelválasztó vagy függöny, műtési arcmaszk az anya számára amikor szoptat vagy kontaktusba kerül az újszülöttel, a kéz alapos megmosása, a csecsemő bölcsőjének elhelyezése 2 méter távolságban az anya fejétől, látogatási tilalom rokonok vagy barátok számára

Ω Az anya friss teje manuálisan vagy fejőgéppel lefejve. Az anya mindig meg kell mosnia a kezét mielőtt a cumisüveghez vagy a fejőgép bármely részéhez nyúl, minden egyes használat után követni kell az ajánlásokat a fejőgép megfelelő tisztítására.

Irodalomjegyzék

1. Davanzo R., Romagnoli C, Corsello G. Position Statement on Breastfeeding from the Italian Pediatric Societies. Italian Journal of pediatrics 2015 (41) 80: 1-3
2. Emergency response plan for the neonatal intensive care unit during epidemic of 2019 novel coronavirus. Zhongguo Dang Dai Er Ke Za Zhi. 2020 Feb;22(2):91-95.
3. Gagneur A, Dirson E, Audebert S, Vallet S, Quillien MC, Baron R, Laurent Y, Collet M, Sizun J, Oger E, Payan C [Vertical transmission of human coronavirus. Prospective pilot study]. Pathol Biol (Paris). 2007 Dec;55(10):525-30. Epub 2007 Sep 21.
4. <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/inpatient-obstetric-healthcare-guidance.html>
5. <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/specific-groups/pregnancy-guidancebreastfeeding.html>
6. <https://www.dailymail.co.uk/news/article-8038035/17-day-old-baby-girl-recovers-coronaviruswithout-medication.html>
7. <https://www.unicef.org.au/blog/news-and-insights/february-2020/novel-coronavirus-outbreakwhat-parents-need-to-know>
8. <https://www.epicentro.iss.it/coronavirus/gravidanza-parto-allattamento>
9. Li AM, Ng PC. Severe acute respiratory syndrome (SARS) in neonates and children. Arch Dis Child Fetal Neonatal Ed. 2005 Nov;90(6):F461-5.
10. Qiao J. What are the risks of COVID-19 infection in pregnant women? The Lancet. doi:10.1016/s0140-6736(20)30365-2 7
11. Shek CC, Ng PC, Fung GP, Cheng FW, Chan PK, Peiris MJ, Lee KH, Wong SF, Cheung HM, Li AM, Hon EK, Yeung CK, Chow CB, Tam JS, Chiu MC, Fok TF. Infants born to mothers with severe acute respiratory syndrome. Pediatrics. 2003 Oct;112(4):e254.
12. Wang L et al. Working Committee on Perinatal and Neonatal Management for the Prevention and Control of the 2019 Novel Coronavirus Infection. Chinese expert consensus on the perinatal and neonatal management for the prevention and control of the 2019 novel coronavirus infection (First Edition). Ann Transl Med 2020: 8 (3); 47
13. Working Group for the Prevention and Control of Neonatal 2019-nCoV Infection in the Perinatal Period of the Editorial Committee of Chinese Journal of Contemporary Pediatrics. Perinatal and neonatal management plan for prevention and control of 2019 novel coronavirus infection (1st Edition)]. Zhongguo Dang Dai Er Ke Za Zhi. 2020 Feb;22(2):87-90. Chinese.
14. Zhu H, Wang L, Fang C, et al. Clinical analysis of 10 neonates born to mothers with 2019-nCoV pneumonia. Transl pediatri 2020; 9 (1): 51-60

Angol eredetiből fordította: Ördögh Csilla pszichológus, perinatális szaktanácsadó